

Uuden vuoden ensimmäisen päivän ajatuksia

Joulukinkut ja Joulureviiri on sulateltu. Istun keittiön pöydän ääreen kirjoittamaan. Paras hetki, kun muu perhe vielä nukkuu ja talossa on hiljaista. Mitä nyt koiranpennut kitisevät vähän unissaan. Taustalla soi joulu-lahjaksi saamamme Wimme Gierran albumin joiut.

Tässä tunnelmassa on helppo suunnata katse eteenpäin. Miettiä, mikä on Paimensukuisen Lapinkoiran Seuran tulevaisuuden kannalta tärkeintä.

Seuran toiminta-ajatus velvoittaa

Vielä muutama vuosi sitten Revii-
rin toisella sivulla oli painettu seuran toiminta-ajatus: "PLS on perustettu huolehtimaan siitä, etteivät vanhat paimenkoirasuvut pääse sekoittumaan muihin rotuihin oman rekisterinsä sisällä." Nykyisin tämä asia sanotaan lyhyemmin: "Seuran tarkoituksena on säilyttää poropaimennukseen käy-
tystä luonnonkannasta polveutuvat lapinkoirasuvut." Olin itse kannattamassa, kun teksti päätettiin muuttaa pehmeämpään muotoon ja samalla jättää pois kohta: "Käyttämällä siitokseen omaa tai toisen omistamaa risteytetyn linjan lapinkoiraan jäsen samalla ilmoittaa eroavansa Seurasta."

Seuran toimintaperiaatteita ei missään vaiheessa ole muutettu. Haluttiin vain antaa myönteisempi sävy lehden kakkosivulle. Toisaalta eroamis-säännöstä kiinnittäminen toisi niin paljon eripuraa ja henkitoristiriitoja, ettei se mielestäni ole tarkoituksenmukaista. Uskoin ja haluan uskoa edelleen, että valistus ja aktiivinen tiedottaminen ja toiminta pitää paimensu-

kuisten kasvattajien linjan Seuran toiminta-ajatuksen mukaisena.

Nyt on kuitenkin tullut tarve selvittää tarkemmin, miksi monet seuran jäsenet - myös minä - olemme ottaneet esille paimensukuisen urosten tai narttujen käytön virallisen linjan suomenlapinkoiran kanssa ja miksi Seuran hallituksen jäsenenä vastustan sekoittamista. Haluan vielä korostaa, että vaikka tietysti yritän tällä kirjoituksella vaikuttaa, tarkoitukse-
ni ei ole osoitella ketään kasvattajaa sormella. Tämä on enemmänkin vastaukseni uusille jäsenille, jotka ihmettelevät meidän tiukkuuttamme tässä asiassa.

Kaikki toivottavasti olemme yhtä mieltä siitä, että haluamme säilyttää paimensukuisen lapinkoiran erillisenä linjana. Virallisesti se ei ole rotu, eikä edes rotumuunnos, mutta me arvostamme sitä sellaisena. Silloin meidän on toimittava kuin se olisi virallinen rotu- tai rotumuunnos. Eihän suomenlapinkoira ja lapinporokoi-
raakaan enää sekoiteta keskenään vain jonkun yksittäisen kasvattajan mielihalujen mukaan. Sen estää tietysti myös se, ettei pentuja voisi rekisteröidä. Paimensukuiset taas kuuluvat samaan rekisteriin suomenlapinkoiran kanssa, joten meitä ei suojaa Kennelliiton rekisteri. Siksi meidän on itse suojeltava koiraamme.

Totta kyllä, nyt puhutaan joidenkin hyvin kapeapohjaisten rotujen tarpeesta saada uutta verta. Kennelliitto onkin tehnyt historiallisen päätöksen ja antanut tehdä pinseri-snautseri pentuja geenipohjaltaan kapean pinserin pelastamiseksi. Paimensukuisen lapinkoiran geenipooli on nähdäkseni paljon laajempi. Tällä hetkellä Veikko Liljan tutkimuksen mukaan 48 kantakoirasta on vielä jäljellä 28. Meillä ei myöskään toistaiseksi ole riesana mitään vahvasti periytyviä sairauksia. Mc emme siis näillä

Kirstiltä

näkymin tarvitse verenlisää vieraista roduista.

Jos virallisen linjan suomenlapinkoiran kasvattaja haluaa käyttää siitokseen meidän koiriamme, olisi fiksuinta neuvotella asiasta PLS:n hallituksen kanssa. Mutta sehän tarkoittaa meidän asemamme tunnustamista. No, siihenhän me pyrimme ja kait seura 17 vuoden sinnikkään ja kunniakkaan työn jälkeen sen ansaitisikin.

Seuran jäsen, joka antaa uroksensa tai narttunsa virallisen linjan käyttöön, viestittää tällä toiminnalla päinvastaita, mihin Seura pyrkii eli HÄN SEKOITTA VANHOJA PAIMENKOIRASUKUJA MUIHIN ROTUIHIN oman rekisterinsä sisällä. Hänellä saattaa olla yksityisiä hyvin perusteltuja syitä tähän, mutta seuran toiminta-ajatuksia vastaan hän rikkoo ja samalla vaikeuttaa paimensukuisen lapinkoiran asemaa neuvotteluissa.

Entäpä jos löysättäisiin...

Otetaanpa sitten ajatusleikki, että Seuran hallitus olisi tässä asiassa suurpiirteinen ja antaisi hiljaisen hyväksymisensä tai ei ainakaan tekisi mitään linjausta. Virallisen linjan puolella useamman kasvattajan taholta on selvästi kiinnostusta joitakin meidän paimensukuisia yksilöitämme kohtaan. Syyt ovat ihan ymmärrettäviä heidän kannaltaan. Esimerkiksi haetaan Peski-päätä tai oletettua PRA -vapaata linjaa. Osaava, pitkään meidän koiriamme seurannut kasvattaja osaa poimia OMALTA KANNALTAAN parhaat marjat meidän puistamme. Koiran omistaja tietysti antaa siitoskäytölle luvan, mutta samalla hän tahtomattaan mitätöi niiden kasvattajien työtä, jotka ovat hänen paimensukuisensa takana. Sen verran olen tutustunut paimensukuisen his-

toriaan, että kyllä minulle tulisi paha mieli, jos Lapinkoira-lehden valioesittelyssä esiteltäisiin uljas, nelimäinen tai ahmamainen voimalaukkaaja, jonka suvussa olisi runsaasti paimensukuisten, tunnettujen pitkänlinjan kasvattajien hyviä koiria. Kaikeksi lisäksi siellä saattaisi olla se pelottava tähti, joka kertoo todennäköisestä PRA-kantajasta.

Kasvattajana voin toivottavasti edelleenkin tukeutua PLS:n linjaan ja Reviiri-lehden antamaan tietoon siitä, miksi me haluamme pitää paimensukuiset erillisenä linjana. Näiden avulla on luontevinta selvittää paimensukuisten ideologiaa.

Jokainen uroksen omistaja iloitsee ja on ylpeä siitä, jos joku haluaa juuri hänen uroksensa koiransa pentujen isäksi. Jos Seuran näkyvät kasvattajat eivät ole periaatteellisia, ei sitä voida edellyttää yksityiseltä uroksen omistajaltakaan.

Näin meidän kasvatustyöstämme poimittaisiin pikkuhiljaa virallisen linjan kannalta katsottuna mehukkaimmat marjat. Pahimmassa tapauksessa paimensukuisten kanta pikkuhiljaa liudentuisi viralliseen linjaan.

Monet ovat kertoneet, että heidän ensimmäinen koiransa oli sattumalta paimensukuinen. Se on varsin ymmär-

rettävää. Mutta toivoisin, ettei kukaan ryhdy "sattumalta" kasvattamaan paimensukuisia, vaan että kasvattaja tietoisesti haluaa säilyttää tämän koiran ja on perehtynyt sen historiaan ja jakaa tietoa eteenpäin.

Paimensukuinen ansaitsee tulevaisuutensa

Ainut tapa turvata paimensukuisen asema virallisesti on hankkia sille arvostettu asema pitkäkarvaisen porokoiran maatiaiskantana, jossa pääpainoa ei panna ulkomuotojalostukselle, vaan geenipohjan säilyttämiselle mahdollisimman laajana ja alkuperäisen koiran luonne- ja käyttöominaisuuksien arvostamiselle.

Yhteistyö Lappalaiskoirat ry:n ja Kennelliiton kanssa on tärkeää. Siihen yhteistyöhön on helpointa mennä mukaan silloin, kun oma itsetunto eli tässä tapauksessa käsitys omasta paimensukuisestamme on selkeä ja varma. Silloin kun arvostamme ja olemme ylpeitä omasta koirastamme, meidän ei tarvitse todistella sen erinomaisuutta vertaamalla sitä muihin tai moittimalla muita. Lappalaiskoirien ja muun virallisen koiraväen puolelta toivoisimme suvaitsevaisuutta ja työrauhaa. Emme ole viemässä heiltä mi-

tään pois, vaan tuomassa koiramaailmaan uusia vaihtoehtoja.

Nyt vuoden ensimmäinen päivä alkaa painua siniseen hämärään. Ruokaa tehdessäni kuuntelen presidentin uuden vuoden puhetta. Siinä puhuttiin suvaitsevaisuudesta ja vähemmistöjen huomioonottamisesta. Mielestäni me paimensukuisten kasvattajat ja omistajat olemme koiramaailmassa vähemmistö. Vaadimmeko liikaa, kun pyydämme toisilta suvaitsevaisuutta ja oikeutta pitää periaatteemme? Toisaalta meidänkin tulee olla suvaitsevaisia, mutta se ei missään tapauksessa ole samaa kuin periaatteettomuus.

Kirsti Lilja, Reviirin vastaava toimittaja

P.S Näissä tunnelmissa, kun lähetämme ensimmäisen yhteisen lehtemme painoon, haluan kiittää koko lehti-toimikuntaa. Jokainen kantoi kortensa kekoon. Kaikkein suurin kiitos kuuluu kuitenkin Teille kirjoitusten, kuvien, piirrosten ja ideoiden lähettäjät. Te teitte lehden ja toivottavasti tulevaisuudessa tulette tekemään vielä runsaslukuisimpana.

LEHTITOIMIKUNTA

Paimensukuisen Lapinkoiran Seura on perustanut lehtitoimikunnan, jonka kokoonpano on seuraavanlainen:

KIRSTI LILJA, vastaava toimittaja ja toimikunnan vetäjä

JÄSENET: Laura Hakala, p. (09) 754 6162

Tuula Joensuu, p. (09) 338 442

Johanna Kähönen, p. 050-525 5639

Marjo Lyytikäinen, p. (09) 389 7237

Matti Oksama, p. (09) 221 2063

Petra Vanhanen, p. (09) 757 2929

Reviiriin tarkoitetut **kuvat ja kirjoitukset** lähetetään Kirsti Liljalle, os.Uilontie 26, 80770 Kontiolahti as. p. (013) 733 034

Lehden taitto: Petra Vanhanen ja Johanna Kähönen

Pentuja odotetaan ja syntyneet sekä lonkkatarkastustulokset lähetetään tai ilmoitetaan suoraan Petralle, osoite: Nuotiokuja 4 G 18, 00670 Helsinki

Kirstiltä

POSITIIVISTA ENERGIAA

Kevätaurinko säteilee täydellä tehollaan positiivista energiaa. Siitä saimme nauttia myös pääsiäisenä Sodankylän Rajalankylässä Sattasniemen paliskunnan vieraina neljänsissä Porokoirakerhon järjestämässä poropaimennustesteissä ja -kilpailuissa. Olen ollut mukana alusta asti ja on onnellista nähdä, miten tilaisuus ja koirat kertakerralta paranevat. Aurinkoenergian lisäksi saimme sieltä taas mahtavan annoksen positiivista energiaa koiraharrastukseemme. Ja ennenkaikkea sitä saivat koirat. Moni paimensukuinen yllätti ja omistajat näkivät koirissaan uusia ominaisuuksia: innostuneisuutta, peräänantamattomuutta, oivalluksia lauman käsittelyssä ja työniloa. Toivottavasti kukaan ei kokenut pitkää reissua turhaksi vaikka koira ei ehkä onnistunutkaan testissä. Myöskin epäonnistumiset toivat tärkeää tietoa koiristamme. Perustottelevaisuus on tärkeää. Toisaalta liialla koulutuksella on vaara tehdä koirasta aloitekyvytön. Koirissamme on myöskin niitä, joita paimennustouhu ei kertakaikkiaan kiinnosta. Sekin tieto on tarpeellista.

Poropaimennustesti, asia, joka oli hiirenkorvalla enimmäisessä testissä Utajärvellä 95, on nyt paisumassa ja puhkeamassa vihreään lehteen. Mukaan ovat tulleet poromiehet käyttökoirineen. Lappalaiskoirien omistajat ovat saaneet sisältöä harrastukselleen. Minulle kasvattajana poropaimennustesti on vuoden tärkein tapahtuma. Siellä näen koirat liikkeessä ja toiminnassa. Yllättävissä tilanteissa tulee koirien todellinen luonne esiin. Ja näkemäni perusteella olen menettänyt sydämeni täydellisesti alkuperäiselle saamelaiselle pitkä- tai lyhytkarvaiselle porokoiralle. Pikkuhiljaa alan syvällisemmin oivaltaa, mitä tar-

Minusta tämä Lindbergin Annan Emmistä ja Nallasta ottama kuva kertoo paremmin kuin sata sanaa siitä tyytyväisestä ja onnellisesta yhteisymmärryksestä, mikä ohjaajan ja koiran välillä testin jälkeen usein vallitsi. Nalla tietää olleensa hyvä ja paistattelee Emmen ihailussa. Aikoo myös jakaa eväät Emmen kanssa.

koittaa paimensukuisen lapinkoiran luonteessa "se jokin", mihin ihasutetaan ja mistä puhutaan. Koiramme ovat paimennuksessa iloisen innokkaita, jopa kiihkeitä, mutta eivät eläintä kohtaan aggressiivisia. Iloinen haukku raikaa samalla kun koira venyy jättiloikkaan porojen perään. Jos joku poroista alkaa uhitella, koira osaa antaa periksi, peräänntyy, muttei luovuta. Koiramme eivät ole uhkarohkeita vaan viisaanrohkeita. Koira näyttää toimivan itsenäisesti mutta malttaa kuitenkin kuulla ohjaajan käskyn hakea laumasta jääneen poron aitaukseen. Tarkempia ohjeita ei tarvita, koira keksii itse ratkaisun. Yhteistyöhaluisena se palaa käskystä ohjaajansa luokse. Tällaisia sykähdyttäviä suorituksia näin useita. Hyvää paimennusta esittivät monet ensikerतालaiset keskenään ihan eri sukuiset

paimensukuiset lapinkoirat. Se antaa uskoa kasvatustyölle. Emme ole vielä menettäneet koiramme alkuperäisiä luonteenominaisuuksia.

Kiitos teille, jotka jaksoitte tulla koirienne kanssa kaukaa, kiitos Rajalan poromiehille ja Porokoirakerholle sekä kaikille mukana olleille!

Kovien yöpakkasten takia monien autojen akut tyhjenivät. Niitä sitten avuliaasti aamulla ladattiin. Raskaan syksyn ja talven jälkeen monen ihmisenkin akku oli varmasti aika tyhjillään. Siellä saimme ladattua siihen aimo annoksen positiivista energiaa.

Nyt voimmekin jatkaa akkujemme latausta kesän auvoisessa lämmössä.

Toivotan positiivista energiaa!
Kirsti Lilja, vastaava toimittaja

Kirstiltä

Koirakesä

Rotuunotto

Lapin maisemat virittävät minut aina lomatumnelmaan. Niinpä loma alkoikin mukavasti, kun ajelimme kohti Hettaa porokoirakerhon kokoukseen ja lapinporokoirien rotuunottoon.

Rotuunotto oli minulle erityisen jännittävä, tarjosinhan rotuun Norjasta hankkimani porokoiranartun Cikin. Se hyväksyttiin samoin kuin 14 muutakin koiraa.

Minua hämmästytti se, että rotuunotto oli pelkkä ulkomuotokatselmus, nähdäkseni ei koirien taustoja eikä käyttöä kysely. Osa oli lähettänyt tiedot koirista etukäteen, mutta osa koirista tuli tilaisuuteen suoraan ilman mitään papereita eivätkä tuomarit näyttäneet kovin paljon kyselevän koirista.

Paimensukuisten lapinkoirien kantakoirien suhteen ei onneksi aikanaan oltu näin leväperäisiä. Aila Korhonen ja Marri Vainio kiersivät Lappia voimiaan säästämättä, kuulemma usein polkupyörillä, etsien lapinkoiria ja selvittäen niiden taustoja. Kokemani rotuunoton jälkeen - joka oli nähdäkseni tyypillinen Kennelliiton järjestämä - paimensukuisten lapinkoirien alkuperäis- ja maataisarvo nousi taas monta piirua ylöspäin.

Maailmanvoittaja

Lapin kirkkaasta keväästä pöllähdin seuraavana viikonloppuna Hesaa helteeseen ja koirien maailmanvoittajanäyttelyyn. Seura-

sin mielenkiinnolla sekä suomenlapinkoira että lapinporokoirakehiä, jotka onneksi olivat vierekkäin. Samoin kuin minulla niin monella koirallakin tuntui olevan vähän pöllähtänyt olo asfaltilla tuhansien ihmisten ja koirien sekamelskassa.

Mielenkiinnolla seurasin lapinporokoiraa Juoksa Diskantin eli Tsahpen voittokulkua maailmanvoittajaksi. Olin nähnyt Tsahpen keväällä poropaimenuskilpailussa, jonka se myös voitti. Siellä sen liikkeissä ja olemuksessa oli todellista maailmanvoittajan karismaa, riemukkaasti ja varmasti se ohjasi porot aitaukseen. Onneksi olkoon Tsahpe ja Kalevi Logje. Tsahpe on todellinen maailmanvoittaja, rakenteeltaan ja liikkeiltään erinomainen ja ennenkaikkea hyvä käyttökoiria.

Paimensukuisia lapinkoiriakin oli melko runsaasti pyörimässä suomenlapinkoirakehässä. Minun mielestäni luontevampi paikka niille olisi ollut viereinen kehä. Eipä siellä vielä näynty yhtään pitkäkarvaista lapinporokoirakaan, vaikka rotumääritelmä sallii nykyään myös pitkäkarvaiset.

Joissakin luokissa, joissa oli vähän osanottajia, paimensukuisia jopa palkittiin. Meihin koirien omistajiin on hyvin helppo tartuttaa kilpailuvietti ja näyttämisenhalu. Meidän paimensukuisten kasvattajien ja omistajien olisi kuitenkin tärkeää muistaa, että ulkomuotoarvostelun pohjana on aina suomenlapinkoiran rotumääritelmä, joka ei vastaa näkemystämme alkuperäisestä pitkäkarvaisesta porokoirasta. Siksi menestys ulkomuotonäyttelyssä ei voi olla tässä tilanteessa meriitti kasvatusyössämme. Se on korkeintaan hauska tapahtuma. Jos otamme näyttelyt liian vakavasti, yritämme istua kah-

dessa veneessä yhtäaikaan. Ja siinä on kyllä vaarana pulskahtaa kylmään kylpyyn.

Silta on mukavaa, että teemme upeaa kantaamme tunnetuksi myös virallisissa näyttelyissä. Hyvin hoidettu, persoonallisen näköinen, hyväkäyttöksinen ja kauniisti liikkuva paimensukuinen on suuri ylpeyden aihe, sai se sitten kakkosen tai kolmosen. Eikä ykköstäkään tarvitse hävetä, vaikka joskus kieltämättä tuleekin vähän tarvetta selitellä.

Reviiri ilmestyy

Tällaiselle aloittelevalle vastaavalle toimittajalle lehden ilmestyminen on aina jännittävää aikaa. Tällä kertaa tuli palautetta runsaasti heti, kun Reviiri ilmestyi kesäkuun lopulla. Kiitokset puhelinsoitoista, kirjeistä ja korteista. Paljon tuli kiitosta, erityisesti kansikuvasta. Välitin kiitokset eteenpäin lehtitoimikunnalle ja muille asianomaisille. Sain myös juttuvinkkejä ja toiveita lehden linjasta. Monen kanssa keskustelin säilyttämisestä, sekoittamisesta, koiran ja seuran tulevaisuudesta. Toivon, että aktiivisuus jatkuu edelleenkin. Seuran asiat eivät saisi olla vain pienen ryhmän päätettävissä, vaan siihen tarvitaan teitä kaikkia, PLS:n jäsenet!

Kesäleiri Kuivalassa oli virkistävä. Islantilaiset ja paimensukuiset viihtyivät rattaosasti yhdessä.

Lomaa koirista

Leirin jälkeen melkein kirjaimellisesti hyppäsin junaan, siitä laivaan ja sitten bussiin ja löysin itseni maanantai-iltana Viron Haapsalusta. Viikon kuljeskelin rauhallisen pikkukaupungin hiekkakatuja, katselin ja kuvasin lumoutuneina vanhoja hirsitaloja tornineen, koristeleikkauksineen ja lapsuuteni kukkaisine pihamaineen, joiden vahvasta elämästä kertoivat suuret, kauniit halkopinot ja iloiset pyykkinarut.

Join makeaa viiniä keskiaikaisen linnan pihalla, kävin istumassa iltaa merenvihreässä rantapaviljongissa kuunnellen elävää musiikkia.

Sen verran olivat koti- ja koira-asiat kuitenkin mielessä, että poimin Viron kartalta nimet viikonikäisille pennuilleni: Rannu, Meeksi, Maardu, Maarja, Veere ja Kaisma.

Luonnon sylissä

Tätä kirjoittaessani koiravaellus Kolille on vielä edessäpäin. Toivon vaeltajille samanlaisia elämyksiä kuin itse koin tässä eräänä iltana.

Läksin iltalenkille tummien pilvien lähestyessä etelästä. Lännessä taivas oli heleän sininen. Noustessani koirieni kanssa Tornimäkeä Aurin-

gonlaskupaikalleni ihailin kaiken sävyisiä harmaita ja mustia pilviä violetein ja ruusunpunaisin reunuksin. Päästyäni mäen päälle aurinko hehkutti hyvänyöntivotuksiaan. Kaukaisen Höytiäisen yllä sädehti kirkastakin kirkkaampana oranssi ja kulta. Lämpimänkeltaiset auringonsäteet valaisivat Pyytivaaran huipun. Alaosa oli synkänmustan pilven varjossa. Tunsin kuinka luonto otti minut elämään suurempaan syliinsä, näytti mustaakin mustemmat varjonsa ja käsittämättömän kirkkautensa ja valtavan voimansa, sillä viiltävä salamarepsi etelän tummalla taivaalla ja jyrähdys tuntui ravistavan lujaa peruskalliota.

Kotimatalla lämmin kesäsade kietoi minut, koirani ja metsän tuttuun arkiseen harmauteen. Sitähän elämäni enimmäkseen on.

Historiaa

Tämän lehden teema on historia. Tarvitsemme historiaa ottaaksemme opiksi ja arvostaaksemme koiramme ja ihmisiä, jotka ovat tehneet työtä sen hyväksi.

Eräs Seuran pitkäaikainen jäsen kertoi: "Kun 15 -vuotta sitten keskustelimme Seuran työssä mukana olleiden kanssa, oli Seuran toiminta vielä haparoivaa yhdistystoimintaa. Sen

asema silloisessa kennelmaailmassa oli hankala. Totesimme, että taidetaan olla aikaa edellä ainakin 20-vuotta. Mitään takeita säilytystyön onnistumisesta ei ollut. Päätimme kuitenkin yrittää..."

He todella olivat aikaansa edellä. Siihen aikaan ei vielä kovinkaan paljon arvostettu alkuperäisrotuja eikä maatiaiskantoja. Monissa kotieläinroduissa annettiin alkuperäiskanta hävittä sukupuuttoon tai sitä käytettiin yksipuolisesti hyväksi rodunjälöstuksessa pyrittäessä johonkin tiettyyn ominaisuuteen ja samalla surutta kavennettiin geenipohjaa. Paimensukuinen lapinkoira säilyi taatusti alkuperäisenä näiden ihmisten oivallusten ansiosta. Yksittäisen ihmisen tarkoitusperät ja syyt saattoivat olla moninaiset, mutta meille tärkeä tosiasia on, että koiramme polveutuvat tarkkaan tutkituista kantakoiristamme ja muutamasta muusta myöhemmin rotuunotetusta, jotka myös täyttävät kantakoirille asetetut ehdot.

Edelleenkin paimensukuisen kohtalo riippuu Seuran toiminnasta. Meidän vastuullamme on, olemmeko vielä vähän aikaamme edellä vai teemmekö turhaksi yli 15 vuoden työn.

Tässä vaiheessa kesää, kun horsmat hehkuvat punaisina, mustikat ovat kypsyneet ja mäkäräiset kaikonneet, on hyvä toivottaa horsmanpunaista iloa, mustikanmakuista terveyttä ja voimaa ja mäkärätöntä ystävyyttä syksyn toimiin!

Kontiolahden Pyytivaaralla pidettiin elokuussa kurssi lehti-toimikuntalaisille ja muille kiinnostuneille. Kuvassa vasemmalta Susanna, Tuula, Laura, Irene, Mira, Marjo ja Milka. Kurssilaiset tunnustavat siitä, että he jopa iltanuotiolla opiskelivat innokkaasti Noran jakamia monisteita. Savusaunaan he sentään maltoivat mennä ilman papereita. Kurssilla olivat lisäksi Kirsti ja Veikko. Opettajana toimi joensuulainen kirjailija Nora Schuurman, jolta ilmestyy tänä syksynä toinen nuorille aikuisille suunnattu romaani "Vahinkorakkaus". Ensimmäinen "Pelkääjän paikka" ilmestyi 2 vuotta sitten. Norasta tai enemmänkin hänen koirastaan Helmistä voit lukea toisaalla lehdestä. Nuorisopalstalla kerrotaan, miten hauskaa kurssin nuorilla koiraosallistujilla oli.

Joukkovoimaa

Paimensukuinen lapinkoira yhdistää monenlaiset ihmiset. PLS:n syyskokouksessa Tuomarikartanon Vinttikoirakeskuksessa oli kokoushuoneeseen sulloutunut 56 ihmistä ja he edustivat valtakirjoineen 101 jäsentä. Siellä oli nuorta ja vanhaa, miestä ja naista, haaveilijaa ja tosikkoa, teoreetikkoa ja käytännön toimijaa, maalaisia ja maailmankansalaisia, työn uuvuttamia ja työttömiä ja kaikkea siltä väliltä.

Mikä sai nämä ihmiset kokoontumaan yhteen pitkienkin matkojen takaa? Paimensukuinen lapinkoira. He olivat huolissaan tämän koiran säilymisestä ja halusivat vaikuttaa.

Periaatteet kunniaan

Kotimatka pimeällä, märällä tiellä kohti Pohjois-Karjalaa oli yhtä uupunutta onnenhyrinää. Olimme käyneet kipeän, avoimen keskustelun Reviirin palstoilla ja jäsenistön keskuudessa.

Kokouksessa jäsenet ilmaisivat vahvasti ja selkeästi kantansa. He haluavat säilyttää tämän koiran erillisenä, itsenäisenä kantana. Sekoitamiset tuomittiin ja hallitukselle annettiin tiukat ohjeet seurata tilannetta. Seura kunnioittaa edelleenkin perustamisasiakirjaa, joka on julkaistu tässä Reviirissä.

Siljanderin Mirja valittiin yksimielisesti puheenjohtajaksi.

Hallituksen enemmistön ajama linja sai taakseen vahvan tuen. Kaikki hallituksen erovuorossa olevat jä-

senet eli Hakalan Laura, Oksaman Matti ja allekirjoittanut valittiin suurella kannatuksella uudelleen. Kesken kauden eronneiden Sampakosken Saaran ja Vanhasen Petran tilalle valittiin Lyytikäisen Marjo Helsingistä ja Postin Eevis Lahdesta. Linnoskiven Kari jatkaa kaksivuotiskauttaan. Varajäseniksi tulivat uudet, aktiiviset jäsenet Schuurmanin Nora Joensuusta ja Reimanin Päivi Hyvinkäältä.

Kokouksessa moni muikin uusi tai syrjässä ollut ilmottautui halukkaaksi toimintaan. Kaikki ovat sydämellisesti tervetulleita. Uusia ihmisiä tarvitaan esimerkiksi toimikuntiin ja aluekerhojen vetäjiksi.

Ristiriidasta kehitykseen

Kaikki eivät varmastikaan allekirjoita kokouksen päätöksiä. Eri mieltä olevat ehkä jäivät enimmäkseen pois kokouksesta tai olivat hiljaa. Ristiriita aiheuttaa aina yleensä muutoksen. Ristiriita voi olla uusi alku yhteistyölle tai se voi aiheuttaa eripuraa, katkeruutta ja rinnakkaistoimintaa. Yhteistyö on kaikille vaikeaa mutta varmasti hedelmällisempää.

Mielestäni vilkas väittely seuran periaatteista on innostanut mukaan paljon uusia, tietoisia jäseniä. He tuovat mukanaan raikasta toimintatarmoa ja uusia näkökulmia. He arvostavat tätä koiraa erityisesti sen maatiaistaustan ja vaihtoehtoisen koirakulttuurin takia. Ristiriidat ovat myöskin herättäneet paljon vanhoja, tämän koiran kanssa kauan taivaltaneita jäseniä. He antavat toimintaan rikasta kokemusta ja syvälistä näkemystä.

Koira yhdistää ja erottaa

Omasta puolestani voin sanoa, että olen onnellinen ihminen, kun olen tämän koiran kautta saanut tutustua moneen mielenkiintoiseen ihmiseen. Matkan varrella olen saanut monta ystävää, mutta olen myös menettänyt joitakin.

Kun on periaatteita, yritämme vaikuttaa. Kun koemme jonkin asian tärkeäksi, yritämme vaikuttaa enemmän, alamme painostaa. Silloin toinen puolustautuu ja silloin sanomme helposti pahasti. Unohtamme varsinaisen asian. Haluamme vain nujertaa toisen.

Meihin sattuu kipeästi, jos ystävyys ei kestä erimielisyyttä. Menetty ystävä lohkaisee aina palan sydämestämme ja jättää jäljelle kalvavan, hämmennyneen pettymyksen kivun. Eikä se kipu parane. Ainut lääke siihen olisi keskustelu ja sovinnon tekeminen. Pystynkö minä, pystymmekö me siihen? Soisin sen tapahtuvan tällä vuositu-hannella.

Joka tapauksessa olen vakuuttunut, että meitä kaikkia yhdistää tämä: MEISSÄ JOKAISessa ASUU PIENI PAIMENSUKUINEN LAPINKOIRA.

Kun kehumme koiraamme, kehumme myös itseämme. Näin joulun kunniaksi voimme kehua oikein kunnolla.

Meillä on iki-ihana, viehko ja velhomaisten viisas koira!

JOULUNONNEA kaikille Reviirin lukijoille!

Kirsti Lilja

Säästetään

Nykyajan ihminen on tottunut saamaan kaiken nopeasti ja ilman häiriöitä. Säästäminen ja vanhan säilyttäminen koetaan hankalaksi.

Kennelmaailmassa uusi ongelma on kaventunut geenipohja. Se tuo mukanaan rappeutumista, sairauksia. Ratkaisuksi on keksitty risteytykset eli uusi veri toisesta rodusta. Kaksi geenipohjaltaan kapeaa, erillistä linjaa yhdistetään. Vähän aikaa voidaan taas huoletta jalostaa raskasta luustoa, järeää päätä, kippuraa häntää tai mikä nyt missäkin rodussa on muotia. Kunnes ollaan taas samassa tilanteessa. Rotukoirien geenipohja on kaventunut edelleen. Tuleeko mieleen hölmöläisekun peitonjatkopuuhat?

Maatiaiskannan säilyttämisessä ei tärkeintä ole yksilöt vaan kannan säilyminen. Geenipohjan säilyttäminen mahdollisimman laajana, terveenä, elinvoimaisena ja aitona.

Maatiaisajattelu on perimän suoje-lua. Meillä on ollut satumainen onni, että paimensukuisten lapinkoirien kantaa on säilytetty itsepäisesti erillään kiihkeän 80-luvun nousukauden ajan, jolloin koiramaailman kulu-tusjuhlat olivat kiivaimmillaan. Si-vulla 23 on Veikon tekemä taulukko, jossa verrataan suomenlapin-koirien ja paimensukuisten pentujen määrää 80- ja 90-luvuilla. Paimen-sukuisilla on aina ollut pieni sitkeä kasvattajajoukko. Jokaisella on ollut oma näkemyksensä ja omat tavoit-teensa, mutta kanta on meidän on-neksi pidetty erillään ja elinvoimai-sena.

Nyt meillä on käytössämme kanta, jota viisaasti varjelemalla voimme jatkaa kasvatustyötä ja säilyttää gee-nejä luonnollisesti eli normaaleilla pennutuksilla sukupolvesta toiseen. Tärkeää on tehdä pentuja mahdolli-simman laajalla rintamalla. Jos näyt-tää siltä, että joku sukuhaara valloit-taa perimästä liian suuren osan, uhka pitää huomata ajoissa. Perimän tut-

kimuksesta kiinnostuneille riittää töitä. Nyrkkisääntönä säilyttämiseksi voisi pitää oh-jetta, että jokaisesta synty-västä pentueesta yksi narttu ja yksi uros jatkaisi sukua. On myöskin hyvä asia, että meil-lä kasvattajilla on erilaisia näkemyksiä ja painotuksia tavoitteistamme. Yhden omi-naisuuden liiallinen korosta-minen vie helposti kannan kaventumiseen. Tähän poruk-kaan mahtuu perhe-koiraa, rakennetta tai paimennusomi-naisuuksia painottavat kasvattajat, maalaiset ja kaupunkilaiset. Yksimie-lisiä olemme siitä, että haluamme säi-lyttää paimensukuisen lapinkoiran erilisenä kantana.

Uuden veren hakuun meidän tulee suhtautua hyvin kriittisesti. Meidän ei tarvitse mennä muodin mukana. Voim-me olla taas askeleen edellä ja puhua geenien säilyttämisen, säästämisen puolesta. Tuhlaamalla geenejä mene-tämme ehkä jotain arvokasta lopullises-ti. Maatiaiskannan taustoissa on aina jotain epäselvää. Kuusi- ja seitsemän-kymmentäluvulla pohjoisesta löydetty kanta on kuitenkin varmasti aidom-paa kuin nyt pohjoisesta löydetty. To-siasia on, että meidän jaloissamme makaavat todennäköisesti ne arvokaimmat, alkuperäisen pitkäkarvaisen porokoiran geenien säilyttäjät, joiden avulla säilytystyö luonnollisesti li-sääntymällä on mahdollista.

Reviirin teemat

Lehtitoimikunta päätti seuraavan Reviirin teemaksi kansainvälisyyden. Nyt pyydänkin erityisesti juttuja Teiltä, ulkomailla asuvat tai asuneet paimen-sukuistenomistajat. Suunnitelmis-samme on saada lehteen jotain myös muil-la kielillä. Kielitaitoiset ilmoittautukaa! Tehdään yhdessä seuraavasta Reviiristä

omintakeinen suomalainen koiralehti, joka on mukava antaa viemiksi vaikka ulkomaalaisille kesävieraille.

Kolmannen Reviirin teema on nuoriso. Idea tuli aktiivisilta nuorilta lehtitoimikunnassamme. Vastaa-van toimittajankin tehtävään saataneen joku nuorempi henkilö. Nautin jo nyt ajatuksesta, että syksyllä saan käteeni Reviirin, jonka juttuja en etukäteen tiedä kannesta kanteen.

Tällä Reviirillä ei ole varsinaista teemaa, mutta erityisesti ilahduin humoristisista, hymyilevistä jutuista. Niin että näin jälkikäteen voisin sanoa, että teemaksi muodostui hymy, huumori ja nauru.

Nauru auttaa jaksamaan

Työpaikallani yläasteella elämme keskellä 500 murrosikäisen kuohuvia tunteita ja 45 opettajan tiiviissä, solmuaisessa verkossa. Sijaiset usein hämmästelevät opettajanhuoneen iloista, lupsakkaa ilmapiiriä. Meillä nauretaan paljon. Naurua tarvitsimme myös koiraharrastukseemme. Kun nauramme itsellemme, maailman keskipiste ehkä luiskah-taa oman navan ympäriltä iloiseen aurinkoon. Ja me naurajat pyörimme käsikädessä auringon ympärillä.

Tällaisena työkaverini näkee minut kahvikeskustelujemme perusteella. (pilakuva, piirtänyt Reijo Parviainen).

Nyt läpsyttelen vielä lilan värisillä lumikengilläni, mutta tallissa odottelee puolukan punainen Love-skootterini. Kunhan kevätaurinko sulattaa lumen ja suurimmat rapakot ovat kuivuneet, lähtee Pyytivaaralta soraiteiden virtuoosi oranssi silkkihuivi kaulassa liehuen...

HYMYILEVÄÄ KEVÄTTÄ KAIKILLE!

Kirsti Lilja

KATSELMUS 1999

Tuomarinkartanon Vinttikoirakeskuksessa Helsingissä lauantaina 17.4. klo 10.00

Ulkomuototuomareiksi ovat lupautuneet **Aila Korhonen, Kerttu Alm, Riitta Lumiluoto ja Suvi Andersin**. Aila Korhonen ja Kerttu Alm ovat seuranneet paimensukuisen lapinkoiran kehitystä alusta asti ja vaikuttaneet siihen. Aila Korhonen oli PLS:n ensimmäinen puheenjohtaja.

Kauneimman hännän valitsee joikaava saamelaisneito **Petra Bireas Magga**, tuttu mm. Poromiehen Rallin juontajana. Agility-kilpailun tuomari **Anne Savioja**, möllitotelevaisuuskilpailun arvostelevat **Kirsti Tuominen** ja **Maarit Viitanen** ja junior handler-kisan tuomarina on **Laura Hakala**.

Ilmoittautumismaksut:

Kaikki ulkomuotoluokat **90mk**, vuonna 1999 kymmenen vuotta täyttävät ja sitä vanhemmat koirat ilmaiseksi. Saman omistajan kolmas, neljäs jne. alle 10-vuotias koira **50mk.**, mölli-toko, mölli-agility ja junior handler kukin **15 mk**, kaunein häntä-kilpailu **10mk**.

Ilmoittautumiset jäsenkirjeen mukana lähetetyllä lomakkeella tai vastaavat tiedot sisältävällä kirjeellä 1.4.1999 mennessä osoitteeseen Anna Lindberg, Honkamäentie 16, 01260 Vantaa.

Tiedustelut:

Mirja Siljander (09) 79 30 95 ja Marjo Lyytikäinen (09) 389 7237

Mirjam Mäenpää

TERVETULOA !

Petra Bireas Magga

Veikko Lilja

Virallisen linjan kasvattaja puolustele minulle hankkimaansa paimensukuista siitosnarttua sillä, että nämä kaikkihan ovat suomenlapinkoiria. Ei mikään laki kiellä näitä sekoittamasta.

Tämä on mitä selvin todiste paimensukuisen lapinkoiran uhanalaisuudesta. Juuri tätä varten PLS on perustettu: ettei se rodun sisällä sekoittuisi. Muutama paimensukuisenkin kasvattaja on viime aikoina voimakkaasti korostanut sitä, että kyllähän paimensukuinen säilyy, kunhan on vain paimensukuisten kasvattajia. Seuraavassa lauseessa puhutaan paimensukuisten kapeasta linjasta ja sairauksista ilman mitään tarkempia selvityksiä vedoten vain pitkään kokemukseen. Sitten jo uskaltaudutaan sanomaan, että paimensukuinen lapinkoira tarvitsee verenlisää. Soppaa voidaan vielä samentaa puhumalla vihjailevasti, miten kasvattajat salailevat sairauksiaan.

Minulla itselläni on varma tieto omista kasvateistani ja aika monen muunkin rehellisenä pitämäni kasvattajan koirista. Sairauksia on, niin kuin pitää ollakin. Täysin terve kanta olisi luonnotonta. Mutta mitään rappeutumisen merkkejä en ole havainnut. Yksittäiset sairaustapaukset eivät todista mitään muuta kuin sen, että niin ihmiset kuin koiratkin kantavat geneeissään monia sairauksia.

Miten sitten olisi toimittava, että tämä mielestäni kohtuullisen hyvä tilanne jatkuisi?

Risteytetään, verenlisää! Nämä ovat nyt muotitermejä perinteisissä ulkomuotoon painottuvassa koiran-

jalostuksessa. Tähän muotiin ovat haksahtaneet muutamat paimensukuistenkin kasvattajat, jotka eivät ole oivaltaneet paimensukuisten todellista arvoa maatiaiskantana.

Mielestäni paimensukuiselle lapinkoiralle on aika laatia suojeluohjelma. Tässä ohjelmassa korostettaisiin kannan mahdollisimman laajaa käyttöä ja harvinaisten sukulinjojen säilyttämistä.

Minä haluan uskoa, että ihmisillä on vielä vastuuntunto tallella.

Puhdasrotuisuus

Paimensukuisten lapinkoirien kanta on sataprosenttisesti peräisin Lapista. Kantakoiramme ovat käyneet tietyt kriteerit läpi eli niistä tiedetään enemmän kuin yleensä rodun alkuperään vaikuttavista koirista. Minä haluan uskoa niiden ihmisten vilpittömyyteen, jotka aikanaan kantakoirat valitsivat.

Mikään ei tietenkään ole täydellistä, ei ihmisten rehellisyys eikä varsinkaan maatiaiskannan puhtaus. Vahinkoja sattuu paremmissakin piireissä saattikka sitten rahvaan keskuudessa. Eli varmasti koiriimme takaa löytyy kaikenlaista. Löytyy vasanpurijaa, löytyy karhukoiraa jne. Entä sitten? Mitä tällä yritetään todistaa?

Ei tätä kantaa voida enää hävittää kaivelemalla tikulla menneitä. Se, joka haluaa tutustua koiriimme, voi tulla katselmukseen. Siellä esittelimme komeasti melkoisen otannan, noin 10 % kaikista elossa olevista koirista. Aila Korhonen, joka varmasti on asiantuntija parhaasta päästä ja jolla on todel-

Vastuu

linen perspektiivi koiriimme, toteasi, että kannassamme ovat säilyneet kaikki ne tyypit, mitä hän aikanaan pohjoisessa näki. Tietenkin sekoittuneena uudella tavalla, koska eihän meillä ole säilytetty erikseen eri kyllien linjoja. Se olisi ollut liian vaativa tehtävä. Mutta ylpeinä me voimme esittää vaihtoehdon rotumääritelmän mukaiseen ominaisuuksia karsivaan jalostukseen.

Minusta katselmuksen suurin anti oli taas kerran nähdä omin silmin suuri joukko erityyppisiä maatiaisporokoiria. Kannassa nämä kaikki ovat arvokkaita. Meidän pitäisikin kehittää katselmusta enemmän tarkastelemaan kuin arvostelevaan suuntaan. Katselmuksillamme ei saisi olla kantaa yhdenmukaistavaa vaikutusta. Jos katselmukselut houkuttelevat kasvattajia jalostamaan katselmusvoittajia, ollaan väärillä urilla.

Paimensukuisen lapinkoiran taustaa ja nykytilaa on tutkittu enemmän kuin koirarotuja yleensä, ainakin enemmän kuin muita lappalaiskoiria. Juhlakirjan ja vanhojen reviirien avulla voi tutustua historiaan. Nykytilanteesta on Veikko Lilja tehnyt kantakoiraselvityksen ja selvittänyt myös kuinka paljon meiltä löytyy erillisiä linjoja. Tiedän myös monen muun paimensukuisten harrastajan viettävän paljon aikaa tutkiskellen koiraamme. Tuokaa työnne päivänvaloon! Esimerkiksi kannassamme esiintyvistä sairauksista olisi hyödyllistä saada täsmällistä tietoa.

Koiristamme kiinnostunut voi tarkastella myös poropaimennustestituloksia, joista kerrottiin komeasti Päivi Reimanin Koiramme-lehteen kirjoitetussa jutussa poropaimennuksesta. Näissä tilastoissa ei paimensukuisten ainakaan tarvitse hävetä!

Poropaimennustesti ja -kilpailu

ovat löytämässä paikkaansa yhtenä arvostettuna kilpailu- ja harrastusmuotona. Porokoirakerholta on ilmestynyt vihkonen, jossa testin ja kilpailun säännöt ovat kehitteillä kohti virallista muotoa. Onnittelut Porokoirakerholle uraa uurtavasta työstä!

Jos sinne satumaahan päästä vois...

Viime talvena sain uuden rakkaan ystävän. Onhan tämä ystävä aina ollut lähelläni, mutta vasta viime talvi avasi silmäni ymmärtämään ystävän arvon. Tämä ystäväni on suunnattoman mahtava. Se osaa ottaa syliinsä ja haihduttaa murheet mielestäni. Se antaa minulle niin valtaisia elämyksiä, etteivät mitkään nykyajan teknikat pysty kilpailemaan sen kanssa. Se on arvoituksellinen, salaperäinen ja välistä pelottava. Se on myös turvaton, uhanalainen ja haavoittuva, ja sekin on rahanahneuden ja lyhytnäköisyyden armoilla niin kuin koiramme. Ystäväni on suomalainen metsä. Aiemmin en ole kovin hyvin kotiutunut Kontiolahdelle. Nyt, jos minun pitäisi muuttaa täältä pois, tu-

lisi minulle suunnaton ikävä salaperäisen hämääriä paksusammalkuusikkoja, joissa puiden naavaiset oksat ja upottava vihreä sammalmatto kuljettavat minut lapsuuteni maahisten ja peikkojen tarinoihin. Mahtavat kalliojyrkänteet, syvämmustat suolammet ja majavien uskomattomat voimanponnistukset patotyömaallaan saavat minut hiljentymään ja nöyrytymään. Tuoksuvat

lehdot ja nousu vaaralle, josta siintää uusia vaaroja saa mieleni romanttiseksi. Tämä ihmeellinen satumaa avautuu ympärillämme muutamien kymmenien kilometrien säteellä. Kahdessa paikassa olen nähnyt koirani loistossaan. Porotokan perässä ja metsässä.

Kirsti Lilja

Kirsti Lilja

Osta seuran tuotteita, tue toimintaa!

Beana, paimensukuisen lapinkoiran elämää	85 mk
Katselmus - ulkomuotoarvostelut v. 1983 - 1995	70 mk
10-vuotisjuhlakirja	50 mk
Vanhat Reviirit	15 mk/kpl
Reviirien vuosikerrat (-91 - 95)	30 mk
Tämän vuoden Reviirit	25 mk/kpl
Kantakoirakorttisarjat (8 korttia) ja -taulut	10 mk
Kortit museoviraston kuvista (neljä erilaista)	á 3 mk
Hihamerkit	15 mk
Pinssit	15 mk
T-paidat seuran logolla	70 mk
Colleget seuran logolla	120 mk

Tilaukset ja tiedustelut:

Päivi Heino, Ilomäentie 11 B 45, 00840 Helsinki
p.(09) 727 4959

Kirsti Lilja, Uilontie 26, 80770 Kontiolahti
p. (013)733 034, pilvilampaat@tietokarelia.fi

Koira ilman vikoja

Tuttavani oli hankkinut lapinporokoiran. Hänellä oli ollut aiemmin jokin muu rotukoira ja hän oli kierrellyt sen kanssa näyttelyssä. Kysyin, minkälainen uusi pentu on. Tuttavani vastasi tähän tapaan: sillä on kama-lasti valkoista. Sallikohan rotumääritelmä niin laajat merkit? Korvan päät ovat vielä pehmeät, ne nousevat toivottavasti pystyyn. Häntä on ihan kippurassa. Mutta kyllä se on luonteeltaan reipas ja vioistaan huolimatta ihana koira.

Perisuomalaiseen tapaan tuttavani vähätteli koiraansa, pyrki etsimään siitä vikoja. Tähän meitä myös ”innostaa” kennelmaailma tiukkoine rotumääritelmineen ja ulkomuotoarvosteluineen. Kun kysyin sekarotuisen pennun hankkineelta tuttavalta hänen koirastaan, hän alkoi kuvailla koiraansa, joka oli persoonallinen yksilö. Sillä koiralla ei ollut vikoja, sillä oli ominaisuuksia. Jotkut ominaisuudet hurmaavia, jotkut kiusallisia. Minulle tuli kuitenkin sellainen vaikutelma, että ensimmäinen pentu joutuu kasvamaan tyytymättömyyden ilmapiirissä ja toinen pentu taas tuntee, että se hyväksytään ihan omana itsenään.

Ehkäpä tässä on yksi viisasten kivi, miksi paimensukuisistamme kasvaa älykkäitä, unohtumattomia koirapersoonia. Me kasvattajat voimme luotavain mielin luovuttaa pennun perheeseen, joka on ymmärtänyt paimensukuisuuden idean. Haluamme säilyttää monimuotoisen koiran. Meille erilaiset vaihtelut ulkomuodossa ovat rikkaus. Pentu ei joudu aistimaan tyytymättömyyttä, vaikka sen toinen korva jäisi pystyyn ja toinen taittoon. Päinvastoin sitä ihasteltaisiin vain enemmän.

Miten paimensukuinen eroaa sekarotuisesta?

Koiramme polveutuvat tietyistä kantakoirista, joiden taustat tiedetään tarkasti. Mutta kyllähän ennen aikaan kylän koiratkin olivat melko suljettu siitosjoukko ja tiedettiin varmasti

Päivi Reiman

Suo, Kirsti ja töppöpäävillat

monta polvea taaksepäin, mitä pennun takana oli. Kyläkoiria olivat aikanaan kantakoiriemme takana olevat saamelaistenkin koirat. Mutta niitä tarvittiin tiettyyn tehtävään ja ne valikoitiin sen mukaan. Tarvittiin hyviä paimenkoiria. Menetelmät olivat monet niin kuin voimme lukea Marja Masalinin mielenkiintoisesta historiakoosteesta seuran kotisivuilta. V.I.Mikkosen ja T. Mäen kirjoituksetkin vahvistavat ne keskeiset vaatimukset, mitä paimensukuisten rakenteissa on aina korostettu. Pitkärunkoinen, matalahko ravaaja. Karvapeite susimaisen tuuheaa, mutta ei liian pitkä. Virallisessa kennelmaailmassa puhutaan tällä hetkellä paljon siitä, ettei kaikkia koiria saisi jalostaa hel-poiksi seurakoiriksi, vaan jalostuksessa tulisi kunnioittaa koiran historiaa.

Paimensukuisen lapinkoiran historia on aivan erityinen. Paimenkoiria maailmassa on paljon ja hyvin erilaisia rotuja, mutta poroa paimentavia rotuja vähän. Ja siitä vähästäkin suurin osa koirista on sekoittunut tai jalostettu muuhun tarkoitukseen. Minulla on ollut onni saada seurata parin vuosikymmenen ajan erilaisten paimenkoirien työskentelyä monenlaisilla eläimillä. Ja aina vain selvemmäksi tulee se seikka, että...

Poropaimen on ihan omaa luokkaansa

Poropaimennukseen tarvitaan erilaisia ominaisuuksia kuin muiden kotieläinten paimentamiseen. Paljon paimenkoirilla on tietysti yhteistä ja ne voidaan opettaa tekemään ”toisten hommia”. Ihailen tavattomasti työlinjan bordercolleita ja tänä syksynä

minulla oli tilaisuus seurata kahden huippukoiran työskentelyä Inkilänhoviassa, missä myös joukko paimensukuisiamme huseerasi. Pari viikkoa myöhemmin pääsin seuraamaan porokoirien työskentelyä Lappiin Sattasvaaran paliskuntaan. Näistä kokemuksista kerron tässä joulunumerossa ja samalla pohdin, mitkä ominaisuudet ovat tärkeitä porokoirille eli mitä ominaisuuksia meidän kasvat-tajien pitäisi koirissamme pyrkiä säilyttämään.

Toivotan

Täyttä elämää uusien pentujen onnellisille omistajille! Tämä numerohan jaetaan kaikille vuonna 2000 paimensukuisen pennun saaville. Tutustukaa paimensukuisten historiaan ja PLS:n periaatteisiin koiramme suojelemiseksi.

Varoiton! Pieni pentu voi kuljettaa teidät ihmeellisiin paikkoihin. Aarniometsiin, Lapin tuntureille ja uusiin ihmissuhteisiin. Onnea matkalle!

Joulunrauhaa. Itse koen sen syvimmin öisessä kotimetsässä tähtitaivaan alla koirat turvallisesti lähelläni. Viaton valkea lumi pakottaa puut ympärillämme nöyrään rukoukseen, johon minun on helppo yhtyä. Yhdessä rukoilemme meille ihmisille hyvää tautoa, että me lopettaisimme luonnon hyväksikäytön itsekkäisiin turhiin tarpeisiimme ja ymmärtäisimme olevamme yksi pieni osa luonnon monimuotoisuudesta.

Kirsti